

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Ректор Центральноукраїнського
державного педагогічного
університету ім. В. Винниченка**

Семенюк О.А.

«5» червня 2020 року

ВИСНОВОК

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка щодо дисертації Чорної Марини Василівни на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка від 26 вересня 2016 р., постанова (рішення) № 3

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедр державно-правових дисциплін та адміністративного права, галузевого права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка від «28» травня 2020 року.

Присутні:

доктор юридичних наук, професор Соболев Є.Ю. (*науковий керівник*), доктор юридичних наук, професор Гриценко В.Г., доктор юридичних наук, професор Манжула А.А., доктор юридичних наук, доцент Кондратенко В.М., кандидат юридичних наук, доцент Сокурченко О.А., кандидат юридичних наук, доцент Окопник О.М., кандидат юридичних наук, доцент Юрах В.М., кандидат юридичних наук, доцент Драгоненко А.О.

З присутніх – 4 доктори юридичних наук та 4 кандидати юридичних наук – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження Чорної М.В. на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» щодо його рекомендації для попереднього розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Доповідь здобувача ступеня доктора філософії Чорної М.В. на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Доповідач обґрунтував актуальність обраної теми, визначив мету, завдання, методологію, охарактеризував об'єкт та предмет дослідження, виклав основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказав науково-практичну значущість роботи, зазначив про впровадження результатів дослідження.

Автором зазначено, що політичні та економічні зміни в Україні, що відбулися за останні роки, значно вплинули на правовідносини у сфері охорони земель і тим самим визначили подальший розвиток державної політики у зазначеній сфері. Однак, сьогодні залишається актуальним питання шляхів її вдосконалення, які повинні ґрунтуватися на більш реалістичному та прийнятному для людей підході до правовідносин, у формуванні правової культури, адже не всі питання доцільно вирішувати радикальним шляхом.

Дослідження правовідносин у вказаній сфері з урахуванням всіх правових особливостей є вкрай важливим для стратегічного планування процесів сталого розвитку держави. Проблеми у сфері охорони земель є наслідком необґрунтованих підходів до реформування побудови правовідносин органів публічної адміністрації, перш за все з приватними особами. Через відсутність цілісної земельної політики, належної законодавчої бази, ефективного державного регулювання, такі правовідносини стали вкрай політизованими. Отже, виникає потреба у формуванні нових підходів до їх вдосконалення, які виникають у процесі використання землі.

В Україні триває реформування у сфері охорони земель шляхом прийняття відповідних програм, стратегій та концепцій, які неефективно застосовуються органами публічної адміністрації через відсутність механізму їх реалізації. Саме розробка концепції, спрямованої на сферу охорони земель – сформувати збільшення цільових програм, які спрямовані на досягнення цілей, поставлених органами державної влади, є основним інструментом структурних перетворень в економіці та розв'язанні важливих соціальних проблем. Організація правовідносин у сфері охорони земель безпосередньо залежить від практичної діяльності органів публічної адміністрації, їхньої компетентності та зацікавленості у вирішенні актуальних питань державної політики у сфері охорони земель. Тому, першим науковим завданням постає визначення правового змісту «сфера охорони земель» з точки зору її значимості для адміністративно-правового регулювання відповідної сфери суспільних відносин.

Структура та обсяг дисертації зумовлена метою і логікою дослідження та складається з анотації державною та англійською мовами, переліку

умовних позначень, вступу, трьох розділів, які об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

По завершенню доповіді Чорної М.В. присутніми були поставлені такі запитання:

Окопник О.М.: Марина Василівна, визначте основні ознаки правовідносин у сфері охорони земель як об'єкту адміністративно-правового регулювання?

Відповідь: Дякую за запитання. Основними ознаками адміністративно-правових відносин у сфері охорони земель є: публічно-правова природа діяльності суб'єктів; поєднання застосування імперативного та диспозитивного методів правового регулювання; регулюються нормами адміністративного і земельного права (міжгалузевий характер); адміністративно-правові відносини можуть виникати всупереч бажанню другої сторони; спори вирішуються як в позасудовому так і в судовому порядку.

Сокуренко О.А.: Визначте, будь ласка, класифікацію правовідносин у сфері охорони земель залежно від виду діяльності органів публічної адміністрації?

Відповідь: Дякую за запитання. Залежно від виду діяльності органів публічної адміністрації, існує наступна класифікація правовідносини у сфері охорони земель:

1) публічно-сервісна діяльність, основним видом якої є дозвільна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель (реалізується, наприклад, під час отримання сертифікатів та дозволів, надання реєстраційних послуг);

2) контрольно-наглядова діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель (реалізується під час здійснення контролю та нагляду за дотриманням земельного законодавства);

3) юрисдикційна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель (реалізується під час притягнення до адміністративної відповідальності тощо).

4) організаційно-розпорядча діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель полягає у розробці та затвердження нормативно-правових актів для регулювання інших видів діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Гриценко В.Г.: Марина Василівна, сформулюйте поняття та визначте класифікацію органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Відповідь: Дякую за запитання. Органи публічної адміністрації у сфері охорони земель це сукупність суб'єктів, які наділені адміністративно-управлінськими функціями у сфері охорони земель, створені державою відповідно до ієрархічного принципу, діють від її імені на підставі та в межах норм чинного законодавства України.

Отже, пропонуємо наступну класифікацію органів публічної адміністрації у сфері охорони земель:

1. За напрямками діяльності:

- а) органи публічної адміністрації, наділені повноваженнями нагляду та контролю за дотриманням законодавства у сфері охорони земель;
- б) органи публічної адміністрації, уповноважені надавати адміністративні послуги у сфері охорони земель;
- в) органи публічної адміністрації, які здійснюють юрисдикційні функції у сфері охорони земель.

2. За суб'єктним складом:

- а) органи виконавчої влади;
- б) органи місцевого самоврядування.

Драгоненко А.А.: Визначте, будь ласка, поняття правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель та надайте вкажіть спеціальні принципи в діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель?

Відповідь: Дякую за запитання. Правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель це сукупність чітко регламентованих інструментів та засобів імперативного характеру, за допомогою яких здійснюється упорядкування та врегулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. Спеціальними принципами в діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель є: пропорційність розподілу повноважень між органами публічної адміністрації у сфері охорони земель, а також неприпустимість зловживання органами публічної адміністрації повноваженнями у сфері охорони земель, безсторонність діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, послідовність та інформування у сфері охорони земель; захист даних та доступ до інформації та документів як принцип діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Юрах В.М.: Сформулюйте поняття дозвільної діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель та назвіть основні ознаки такої діяльності?

Відповідь: Дякую за запитання. Дозвільну діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель слід оцінювати як виконання обов'язків держави перед громадянами, спрямованих на юридичне оформлення умов, необхідних для забезпечення належної реалізації ними своїх прав і свобод, а не як прояв владно-розпорядчої діяльності органів управління стосовно громадян. Також, уточнено, що це сукупність адміністративних процедур, здійснюваних органами публічної адміністрації з метою надання дозволів суб'єктам звернення, переоформлення дозволів, здійснення реєстрації прав на користування земельними ділянками та надання їх у власність, змін умов такого користування, припинення права землекористування у встановленому законодавством порядку, надання ліцензій, встановлення стандартів та нормативів, що забезпечує раціональне використання та охорону земель.

Ознаки дозвільної діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель полягають в наступному:

- дозвільні відносини є публічно-правовими;

- дозвільні відносини виникають за ініціативи не владного суб'єкта з метою задоволення приватного інтересу;
- дозвільні відносини виникають за ініціативи владного суб'єкта, в тому випадку, коли пов'язані з призупиненням дії ліцензії, перевірка дотримання ліцензійних вимог, або наявності дозвільного документа у певного суб'єкта;
- наступною ознакою дозвільних відносин є участь великої кількості суб'єктів з приводу правовідносин, які виникають у сфері охорони земель;
- об'єктом дозвільних відносин є дії їх учасників, які виникають під час використання землі;
- обов'язковим суб'єктом є орган публічної адміністрації, який виконує певні публічні обов'язки за дорученням держави та зобов'язаний реалізувати свої матеріальні та адміністративно-процедурні права, оскільки останні є одночасно і його обов'язками;
- у разі отримання документа дозвільного характеру, правовідносини, які виникають не є владними, оскільки кожна сторона зобов'язана виконувати вимоги правової норми.

Кондратенко В.М.: Марина Василівна, назвіть пріоритетні організаційні напрями для реалізації ефективної діяльності органів публічної адміністрації та які нормативно-правові акти пропонується прийняти для удосконалення регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель?

Відповідь: Дякую за запитання. Пріоритетними організаційними напрями для реалізації ефективної діяльності органів публічної адміністрації повинне стати впровадження засад стратегічного менеджменту в систему управління земельними відносинами, розвитком та охороною земельних ресурсів, а саме: в ЗКУ потрібно переглянути функції і повноваження центральних і місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері земельних відносин і землекористування; врегулювати питання щодо управління землями державної власності, приділивши увагу їх охороні, яке до сьогодні не вирішене на законодавчому рівні; особливу увагу надати кадровому забезпеченню органів управління всіх рівнів висококваліфікованими фахівцями, мінімізувати вплив на цей процес політичних чинників. Регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель потребує цілеспрямованої координації дій. Нормативно-правові напрями регулювання всіх видів діяльності органів публічної адміністрації є однаковими, оскільки органи публічної адміністрації це одна цілісна система, шляхи удосконалення якої необхідно вказувати комплексно, звертаючи увагу на гармонічний розвиток усіх її складових. Для удосконалення регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель пропонується прийняти наступні нормативно-правові акти:

1. Постанову Кабінету Міністрів України, якою затвердити «Поетапну програму реформування сфери охорони земель» з метою запровадження стратегічного менеджменту у сфері охорони земель.

2. Постанову Кабінету Міністрів України, якою затвердити Національну програму охорони земель.

3. Постанову Кабінету Міністрів України, якою затвердити Концепцію управління у сфері охорони земель, якою покласти відповідальність на Держгеокадастр за створення Дорожньої карти України та Державного реєстру контрольних та наглядових органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

4. Адміністративно-процедурний кодекс, зареєстрований в Міністерстві Юстиції України 03 грудня 2012 року № 11472 із закріплення в ньому поняття «публічна адміністрація у сфері охорони земель», визначення чіткої систему органів публічної адміністрації, які здійснюють управлінську, контрольну, наглядову, дозвільну та юрисдикційну діяльність у сфері охорони земель та зазначення видів такої діяльності. Адміністративно-процедурний кодекс буде містити в собі наступні розділи:

Розділ I. Загальні положення

Розділ II. Адміністративне провадження

Розділ III. Напрями діяльності органів публічної адміністрації

Розділ IV. Повноваження та відповідальність органів публічної адміністрації.

Після відповідей на запитання було озвучено висновок наукового керівника – **доктора юридичних наук, професора Соболя Є.Ю.**

У висновку зазначено про тематику опублікованих статей та апробацію результатів дослідження, а також дані про впровадження науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення законодавства щодо адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Проведене дослідження відповідає вимогам актуальності, оригінальності підходу дослідження, а отримані результати характеризуються науковою новизною. Попри наявність ряду наукових публікацій українських науковців щодо окремих питань адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, комплексного і системного дослідження щодо відповідного напрямку наукового дослідження на сьогодні не має.

За період роботи над дисертаційним дослідженням здобувач проявив себе як сформований вчений, який проводить глибокі науково-правові дослідження, прагне до постійного поглиблення загальних наукових знань та знань у галузі права. Автором коректно визначені мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження. Враховуючи зазначені елементи дослідження, дисертант достатньо ефективно та результативно застосував при обробці емпіричних матеріалів та теоретичних джерел існуючі в науці методи пізнання об'єкта та предмета дисертації. Ґрунтовний теоретичний аналіз поставленої проблеми в частині визначення адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, вдале

використання методів та організація дослідження, вміння здобувача знаходити ключові моменти, робити узагальнюючі висновки – свідчить про належний рівень виконаної наукової роботи.

Дисертаційне дослідження характеризується достатньо розгорнутою і, вдалою структурою, що дозволило зупинитись не лише на вивченні проблеми в цілому, але й на окремих її аспектах та виявити взаємозв'язки між ними. Питання аналізуються послідовно, показана їх обумовленість. Про обґрунтованість положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження «адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» свідчить опрацювання значного масиву наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, що супроводжувалось їх критичним аналізом і аргументацією власних позицій. На особливу увагу заслуговує проведений дисертантом глибокий та послідовний аналіз теоретико-правових засад регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. Дисертант критично оцінює положення окремих наукових робіт, а також, дотримуючись етики наукових дискусій, вступає у полеміку щодо думок, які видаються з тих чи інших причин неприйнятними. Наукові результати дисертаційної роботи отримані особисто здобувачем.

У дисертації Чорної Марини Василівни також є низка і інших позитивних моментів, що істотно вплинули на якість її змісту, а також на характер вирішення поставлених у ході дослідження завдань, що дозволило дисертанту досягти мети дисертаційного дослідження.

Робота є самостійним науковим дослідженням, містить власне розуміння автора щодо напрямів вдосконалення адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Основні положення та результати дисертації Чорної М.В. відображено в сьома наукових статтях, шість з яких опубліковано у наукових фахових виданнях України, одну – в іноземному науковому виданні, а також в сьома тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

В цілому висновки проведеного дослідження характеризуються науковою новизною. Кількість і якість висновків дисертанта свідчать про науковий характер дослідження, що відповідає освітньо-науковому ступеню доктора філософії. Принципові зауваження наукового керівника враховані та знайшли вирішення при доопрацюванні дисертаційного дослідження.

Враховуючи наведене, можна стверджувати, що висновки, сформульовані Чорною М.В. у розглянутому дисертаційному дослідженні мають характер новизни і роблять значний внесок у процес пізнання і розвитку проблем, які досліджуються.

У висновку науковий керівник зазначив, що дисертація Чорної М.В. є завершеною та самостійною роботою, яка претендує на високу оцінку і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Після цього слово було надано **рецензентам** наукової роботи:

Доктор юридичних наук, професор Манжула А.А. відзначив високий науковий рівень дисертаційного дослідження Чорної М.В.

Метою дисертації є визначення правової природи, сутності, змісту та особливостей реалізації адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, а також формулювання науково обґрунтованих рекомендацій та пропозицій з удосконалення законодавства у цій сфері на основі комплексного аналізу чинного законодавства України та практики його застосування, теоретичного осмислення наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених.

Детальне ознайомлення з текстом дисертації Чорної М.В. дає підстави стверджувати, що науково-понятійний апарат дослідження визначено відповідно вимогам до такого рівня робіт і є достатнім для розв'язання окреслених автором завдань, які сформульовані логічно і дозволили здійснити різноманітний аналіз досліджуваної проблеми.

Наукова новизна і теоретична значущість дисертаційного дослідження Чорної М.В. сумніву не викликають, його результати належно апробовані і знайшли висвітлення у достатній кількості публікацій у фахових виданнях.

Позитивним є практичне значення одержаних результатів, яке полягає в тому, що одержані результати можуть бути використані у: науково-дослідній сфері – для подальшого наукового пошуку розв'язання теоретичних і практичних проблем адміністративно-правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель; нормотворчій діяльності – як теоретичний матеріал у процесі розробки та удосконалення чинного законодавства; правозастосовній діяльності – для удосконалення практики застосування норм чинного законодавства у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. Також висновки та пропозиції, що містяться в дисертації можуть бути використані під час розробки змін і доповнень до нормативних актів, що регламентують здійснення своїх повноважень Держгеокадастром; освітньому процесі – під час розробки навчальних посібників, лекцій, методичних рекомендацій, розділів для підручників для студентів закладів вищої освіти та викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право України», «Адміністративний процес», «Адміністративна відповідальність» та «Актуальні проблеми адміністративного права та адміністративна реформа в Україні».

Дисертація підготовлена на основі комплексного опрацювання різноманітної та змістовної інформації. Роботу визначають високі професійні якості і належна дослідницька культура здобувача, які позитивно вплинули на актуалізацію теми дисертації.

Водночас, до роботи є певні зауваження чи дискусійні моменти. Зокрема, дисертантом у підрозділі 3.2., під час аналізу використання досвіду зарубіжних країн в регулюванні діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, необхідно було визначити не тільки позитивний досвід

країн який розглядаються у дослідженні, але й проаналізувати негативний чи спірний досвід який, можливо, на думку здобувача, є неефективним чи недоцільним. Також, необхідно було б у роботі розширити думку здобувача відносно того, що одним із пріоритетних напрямків державної політики у сфері охорони земель має бути залучення інвесторів з метою знаходження відповідних фінансових можливостей у держави для підтримки нормативних форм політико-управлінської діяльності (с. 48). Це потребує авторських пропозицій щодо його запровадження.

Проте, висловлені зауваження та побажання суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дослідження та не знижують його наукової цінності.

Висновки дисертації містять головні наукові результати, отримані дисертантом особисто, синтезують накопичену у змісті інформацію відповідно до сформульованих у вступі загальної мети і конкретних завдань.

На підставі вищенаведеного, дисертація Чорної Марини Василівни на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» відповідає вимогам, які ставляться до дисертації та може бути рекомендована до разової спеціалізованої вченої ради для попереднього розгляду і захисту на здобуття ступеня доктора філософії.

Доктор юридичних наук, доцент Кондратенко В.М. відзначив достатній фаховий рівень дисертаційного дослідження Чорної М.В., виконаного на актуальну тему, істотне теоретичне і прикладне наукове обґрунтування висновків і пропозицій.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується належною джерельною базою, ґрунтовним вивченням і критичним аналізом наукових праць, і загалом не викликає сумніву.

Достовірність і обґрунтованість положень дисертації досягнута, насамперед, за рахунок застосування різних підходів і методів дослідження, а також вивчення значного масиву вітчизняної і зарубіжної літератури та нормативно-правових актів.

Рецензентом відмічено, що у цілому дослідження відображає вміння автора довести свої судження та оспорити підходи опонентів. Основні висновки і пропозиції сформульовані автором з дотриманням правил доказу, вони викладені чітко, без двозначності, прозоро; головні тези наведені комплексно, системно. Аргументи не суперечать один одному і є достатніми.

Проведене дослідження дозволило автору сформулювати основні положення, що відображають його новизну, а саме: з'ясовано та охарактеризовано ознаки адміністративно-правових відносин у сфері охорони земель, до яких належить: а) публічно-правова природа діяльності відповідних суб'єктів; б) поєднання паритетного застосування імперативного й диспозитивного методів правового регулювання; в) регулюються міжгалузевими нормами адміністративного і земельного права; г) виникають

всупереч бажанню другої сторони; д) спори вирішуються як в адміністративному, так і в судовому порядках; розкрито сутність контрольної діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, що обмежується здійсненням трьох послідовних дій, зокрема: 1. оцінки інформації, отриманої для розгляду контрольними органами; 2. превентивних заходів протидії правопорушень у сфері охорони земель; 3. комплексу дій з метою повідомлення, у разі порушення законодавства у сфері охорони земель, компетентні правоохоронні органи; з урахуванням позитивної динаміки розвитку електронних земельних торгів в Україні й забезпечення їхнього проведення запропоновано створити відповідальний орган публічної адміністрації за організацією публічних закупівель для набуття права власності на землю у складі Департаменту сфери публічних закупівель Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – Управління організації земельних торгів.

Проте, робота не позбавлена і окремих недоліків. Так, автором у підрозділі 3. 2. запропоновано утворити управління з питань стандартизації та нормування Держгеокадастру. Водночас означена позиція не дістала належного обґрунтування, зокрема з урахуванням існування Відділу землеустрою, Відділу охорони земель, Відділу сертифікації, Відділу методологічного забезпечення топографо-геодезичних робіт Держгеокадастру, на які, у тій чи іншій мірі, вже покладено здійснення відповідних повноважень.

Незважаючи на вказане зауваження, аналіз рецензованої дисертації дозволяє стверджувати, що в результаті проведеного дослідження автор досяг визначеної мети та в повній мірі розкрив поставлені завдання. У цілому дисертація Чорної Марини Василівни на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» може бути рекомендована до разової спеціалізованої вченої ради для попереднього розгляду і захисту на здобуття ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Доктор юридичних наук, професор Гриценко В.Г. відзначив, що у процесі підготовки за освітньою програмою спеціальності 081 Право, Чорна М.В. повністю виконала індивідуальний навчальний план та набула всі необхідні теоретичні знання, уміння та навички, сформувала усі належні компетентності дослідника, що є достатніми для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності.

Для дослідження обрана актуальна тема, яка має значне теоретичне і практичне значення. Під час написання застосовано ряд методів, обраних автором з урахуванням специфіки поставленої мети, а також об'єкта і предмета дослідження.

Тема роботи досить актуальна, зміст роботи вказує на те, що здобувачка загалом успішно вирішила ті завдання, які ставила перед собою. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є однією з перших у вітчизняній науці працею, в якій комплексно

розкриваються питання адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Встановлено, що органи публічної адміністрації у сфері охорони земель - це чітко побудована система органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які наділені адміністративними функціями та діють з метою забезпечення як інтересів держави, так і інтересів суспільства в цілому. Запропоновано наступну класифікацію органів публічної адміністрації у сфері охорони земель: 1) за напрямками діяльності: а) органи публічної адміністрації, наділені повноваженнями нагляду та контролю за дотриманням законодавства у сфері охорони земель; б) органи публічної адміністрації, уповноважені надавати адміністративні послуги у сфері охорони земель; в) органи публічної адміністрації, які здійснюють юрисдикційні функції органи публічної адміністрації. 2) за суб'єктивним складом: а) органи виконавчої влади; б) органи місцевого самоврядування. Обґрунтовано, що органи публічної адміністрації у сфері охорони земель доцільно поділити на три основні групи, а саме: 1) органи публічної адміністрації, які здійснюють публічно-сервісну діяльність у сфері охорони земель; 2) органи публічної адміністрації, які здійснюють контрольно-наглядову діяльність у сфері охорони земель; 3) органи публічної адміністрації, які здійснюють юрисдикційну діяльність у сфері охорони земель.

Здобувачем опрацьовано значний масив літератури, який прямо чи опосередковано стосується теми дисертаційного дослідження, у тому числі нормативно-правові акти національного законодавства, країн ближнього зарубіжжя та міжнародно-правові акти. Така їх кількість свідчить про високий рівень обізнаності Чорної М.В. у питаннях, які досліджуються та відповідний рівень обґрунтованості зроблених висновків.

Зміст анотації відображає основні положення, висновки і результати дисертаційного дослідження.

Гриценко В.Г. підтримав рецензентів і зазначив, що дисертаційна робота Чорної М.В. є оригінальним, самостійним, завершеним дослідженням, має наукову цінність та практичну значущість і може бути рекомендовано до розгляду на засідання спеціалізованої вченої ради.

Кандидат юридичних наук, доцент Окопник О.М. у своєму виступі підтримала попередніх доповідачів та акцентував особливу увагу на глибокому змісті авторських визначень і висновків. Відзначимо, що дисертаційне дослідження є теоретично і практично значущим. Підкреслив, що у процесі доповіді головних положень дисертаційного дослідження, а також під час відповідей на запитання, Чорна М.В. продемонструвала знання нормативних та доктринальних джерел, на підставі яких була підготовлена дисертаційна робота, вміння їх узагальнювати, аналізувати, формулювати власні висновки.

Дисертація загалом справила позитивне враження, актуальність повністю підкреслена здобувачем, робота вирізняється якісною науковою новизною та є дійсно затребуваною практикою. Позитивним моментом

роботи є вміння автора обґрунтовувати власну думку, проводити наукову дискусію із вченими, послідовно, логічно та системно викладати матеріал.

Висновки дисертації містять головні наукові результати, отримані дисертантом особисто, синтезують накопичену у змісті інформацію відповідно до сформульованих у вступі загальної мети і конкретних завдань.

Враховуючи вищевикладене, дисертація Чорної Марини Василівни на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» відповідає вимогам, які пред'являються до дисертації, та може бути рекомендована до разової спеціалізованої вченої ради для попереднього розгляду і захисту на здобуття ступеня доктора філософії.

Кандидат юридичних наук, доцент Сокурєнко О.А. наголосила на актуальності та значущості досліджуваної тематики, на недостатній її розробленості.

В дисертації чітко сформульовано понятійно-категоріальний апарат дослідження. Відповідно до об'єкта та предмета визначено мету та завдання дослідження, які знайшли своє відображення та підтверджені у результатах роботи.

Заслуговують уваги сформульовані у результаті проведеного дослідження нові положення, запропоновані особисто дисертантом та питання, що дістали подальшого розвитку.

Варто позитивно оцінити широту та логічну послідовність розглянутих у дисертації питань; позитивно відмітити використану джерельну базу – у ході дослідження проаналізовано значну кількість нормативних актів, опрацьовано спеціальну та наукову юридичну літературу, у тому числі й зарубіжну.

Сокурєнко О.А. підтримала рецензентів і зазначила, що дисертаційна робота Чорної М.В. на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» є оригінальним, самостійним та завершеним дослідженням, що має наукову цінність і може бути рекомендована до розгляду на засіданні спеціалізованої вченої ради.

Заслухавши і обговоривши доповідь Чорної Марини Василівни, а також за результатами попередньої експертизи представленої дисертації на фаховому семінарі кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права та кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності, прийнято наступні висновки щодо дисертації «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель»:

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему: «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Конституцією України землю проголошено основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Діяльність органів публічної адміністрації у цій сфері є специфічною, оскільки вона зосереджена на управлінні соціально значимим об'єктом, від належного стану якого залежить ефективність реалізації низки ключових державних, суспільних і приватних інтересів. Відтак, на сьогодні питання удосконалення адміністративно-правової охорони земель у нашій країні є одним із найважливіших напрямів для першочергового реформування. Також в умовах євроінтеграції України та тривалого процесу децентралізації означені аспекти виступають вирішальним чинником забезпечення високої результативності впровадження нових форм і методів правового регулювання, які впроваджуються з метою забезпечення охорони земель.

Доцільно зазначити, що завдання Концепції Державної цільової програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 року № 743-р, та Концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 року № 1024-р, не у повній мірі були реалізовані. Водночас значні позитивні зміни у системі органів публічної адміністрації з питань охорони земель, які передбачені наведеними концепціями здійснені, однак має місце відсутність належного розмежування та ускладнення їхніх повноважень.

Залишилися актуальними також питання недосконалості системи органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, нерозвинутість автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру та покращення координації діяльності Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру (далі – Держгеокадастр) у цій сфері. Основною причиною неефективності відповідної діяльності суб'єктів владних повноважень та законодавства, яке регулює таку діяльність, пов'язане із високим рівнем корупції, значним розпорошенням повноважень між органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування.

На даний час адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель є недосконалими та суперечливими з точки зору застосування категоріально-понятійного апарату та наявності протиріч між законами та підзаконними актами у цій сфері. Також чітко не сформульовані правила діяльності органів публічної адміністрації, що зменшує ефективність реалізації відповідних функцій держави, забезпечення реалізації та захисту прав і свобод громадян.

Отже, необхідністю удосконалення теоретичних та практичних напрямків розвитком вказаної проблематики обумовлює актуальність

дослідження адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Науково-теоретичне підґрунтя для написання дисертації становлять наукові праці низки вітчизняних і закордонних вчених, зокрема: О. Безпалова, Д. Бусуйок, І.Віллімсон, О. Джафарова, Дж. Уоллес, С. Енемарк, О. Запотоцька, М. Кельман, І. Коліушко, В. Кондратенко, О. Коцовська, О. Кузьменко, А. Манжула, В. Матвійчук, Р. Мельник, С. Мосьондз, О. Мурашин, Т. Оверковська, І. Патерило, А. Раджабіфард, Л. Саприкін, С. Сердюк, Є. Соболь, В. Сороко, В. Теремецький, В. Тимошук, А. Третяк, В. Федорович, В. Федоренко, А. Хряпинський, В. Цоклан, О. Швець, А. Юрченко, та інших.

Окремі питання адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, були предметом дослідження як вітчизняних так і зарубіжних вчених. Так, О. Джафарова у своїй монографії «Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: питання теорії та практики» 2015 року висвітила сутність дозвільної діяльності органів публічної адміністрації, особливості такої діяльності в окремих сферах суспільних відносин, пов'язаних із забезпеченням економічної, екологічної та громадської безпеки. Особливу увагу приділено розкриттю процедур дозвільної діяльності органів публічної адміністрації у вищенаведених сферах. О. Швець у своїй дисертаційній роботі «Особливості адміністративно-правового захисту ерозійнонебезпечних земель в Україні» 2019 року проаналізувала суб'єкти адміністративно-правового захисту ерозійнонебезпечних земель, охарактеризувала функції, форми та методи діяльності органів публічної адміністрації по захисту ерозійнонебезпечних земель та розкрила державний контроль як засіб адміністративно-правового захисту ерозійнонебезпечних земель. Поряд з цим комплексних досліджень, присвячених адміністративно-правовій діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, на сьогодні немає. Крім того, існує законодавча невпорядкованість механізму правозастосування в окресленій сфері, яка також визначає актуальність, наукове та практичне значення цього дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження проведено в межах Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016-2020 роки, затверджених Національною академією правових наук України 3 березня 2016 року, виконано відповідно до основних положень Державної Стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385, Стратегії удосконалення механізму управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України № 413 від 07 червня 2017 року, Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015; Закону України «Про Стратегії державної

екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2020 року № 2697-VIII; у межах науково-дослідної роботи Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка «Концептуально-методологічні засади правового регулювання процесу європейської інтеграції України» (державний реєстраційний номер 20 0116 U 006126). Тема дисертації затверджена Вченою радою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 3 від 26 вересня 2016 року).

Мета і задачі дослідження. Метою дисертації є визначення правової природи, сутності, змісту та особливостей реалізації адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, а також формулювання науково обґрунтованих рекомендацій та пропозицій з удосконалення законодавства у цій сфері на основі комплексного аналізу чинного законодавства України та практики його застосування, теоретичного осмислення наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі основні задачі:

- розкрити сутність, види та класифікацію правовідносин у сфері охорони земель як об'єкту адміністративно – правового регулювання;
- визначити поняття та систему органів публічної адміністрації у сфері охорони земель;
- визначити сутність правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель та класифікацію джерела, які є основою правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель;
- сформулювати поняття, ознаки та види дозвільної діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель;
- визначити поняття, форми здійснення контрольної-наглядової діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель та доцільність розмежування контрольної та наглядової діяльності;
- визначити поняття юрисдикційної діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель та суб'єкти владних повноважень, які уповноважені здійснювати таку діяльність;
- розкрити особливості нормативно-правових та організаційних напрямків регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель;
- надати пропозиції щодо удосконалення регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, використовуючи досвід зарубіжних країн.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають у сфері реалізації та забезпечення адміністративної діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Предметом дослідження є адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертації становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання, використання яких сприяло вирішенню сформульованих задач і досягнення мети дисертаційного дослідження. Діалектичний метод застосовувався при аналізі взаємозв'язків загальних положень адміністративного та земельного права, а також наукових досліджень та надав змогу здійснити комплексний аналіз та визначити елементну структуру органів публічної адміністрації у сфері охорони землі (Розділи 1, 2, 3). Метод семантичного аналізу застосовано для з'ясування змісту понять «сфера охорони земель», «органи публічної адміністрації у сфері охорони земель», «правовідносини у сфері охорони земель», «дозвільна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», «управлінська діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», «контрольна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», «наглядова діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» «юрисдикційна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» та інші (підрозділи 1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 2.3). Формально-догматичний метод надав можливість проаналізувати вітчизняне та зарубіжне законодавство (розділи 1.,2.,3.). Логіко-семантичний метод застосовано під час аналізу наукових позицій та підходів вчених з окремих напрямів проведеного дослідження (розділи 1, 2, 3). Метод групування та системно-структурний підхід використані для формування класифікації джерел правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель для класифікації нормативно-правових актів України, які визначають правові засади адміністративно-правової діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, системи суб'єктів, які забезпечують здійснення необхідних заходів для охорони земель (підрозділ 1.2., 2.1., 2.2., 2.3.). Для визначення правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, використано також історико-правовий метод (підрозділ 1.3.). Логіко-юридичний метод застосовано для формулювання таких базових дефініцій: «дозвільна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», «управлінська діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», «контрольна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», «наглядова діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» «юрисдикційна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель», понять «сфера охорони земель», «органи публічної адміністрації у сфері охорони земель», «правовідносини у сфері охорони земель» (підрозділи 1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 2.3.). Застосування методів аналізу та синтезу дало змогу виявити основні проблеми, які притаманні досліджуваній сфері, та розробити комплекс пропозицій щодо вдосконалення законодавства (підрозділ 1.3., 2.1., 2.2., 2.3., 3.1, 3.2.).

Нормативно-правове регулювання дослідження ґрунтується на положеннях Конституції України, нормативно-правових актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, міжнародних нормативно-правових актів, які визначають правові засади адміністративно-правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Емпіричну основу дисертаційного дослідження становлять матеріали юридичної практики, аналітичні дані органів публічної адміністрації, політико-правова публіцистика та довідкові видання.

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертація є однією з перших у вітчизняній науці працею, в якій комплексно розкриваються питання адміністративно-правових засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. У результаті сформульовано й обґрунтовано низку наукових положень, які виносяться на захист, зокрема:

уперше:

- з'ясовано та охарактеризовано ознаки адміністративно-правових відносин у сфері охорони земель, до яких належить: а) публічно-правова природа діяльності відповідних суб'єктів; б) поєднання паритетного застосування імперативного й диспозитивного методів правового регулювання; в) регулюються міжгалузевими нормами адміністративного і земельного права; г) виникають всупереч бажанню другої сторони; д) спори вирішуються як в адміністративному, так і в судовому порядку;

- розкрито сутність контрольної діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, що обмежується здійсненням трьох послідовних дій, зокрема: 1. оцінки інформації, отриманої для розгляду контрольними органами; 2. превентивних заходів протидії правопорушень у сфері охорони земель; 3. комплексу дій з метою повідомлення, у разі порушення законодавства у сфері охорони земель, компетентні правоохоронні органи;

- з урахуванням позитивної динаміки розвитку електронних земельних торгів в Україні й забезпечення їхнього проведення запропоновано створити відповідальний орган публічної адміністрації за організацією публічних закупівель для набуття права власності на землю у складі Департаменту сфери публічних закупівель Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України – Управління організації земельних торгів;

удосконалено:

- класифікацію адміністративно-правових відносин залежно від виду діяльності органу публічної адміністрації у сфері охорони земель: контрольно-наглядова діяльність; юрисдикційна діяльність; організаційно-розпорядча діяльність;

- класифікацію юридичних джерел, які є основою адміністративно-правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель за трьома критеріями, а саме: ієрархічності, територіальності, ступінь підпорядкованості правових норм;

- розуміння сутності дозвільної діяльності органів публічної адміністрації з питань охорони земель, яку варто оцінювати як здійснення повноважень держави шляхом юридичного фіксування умов, які обов'язково спрямовані на забезпечення законних прав та гарантій громадян, а не виключно як прояв владно-розпорядчої діяльності владних інституцій стосовно особи;

- вивчення досвіду економічно розвинених країн (Великої Британії, Канади, Республіки Польща, США, Французької Республіки, Федеративної Республіки Німеччина, Японії) шляхом імплементації його у вітчизняне законодавство стосовно створення в Україні Сільськогосподарського комітету в структурі Держгеокадастру України та палату Верховного Суду із розгляду справ, які виникають у сфері охорони земель, зокрема, сільськогосподарського призначення, діяльність якого забезпечила б ефективно вирішення спорів компетентними суддями саме в сфері охорони земель.

набули подальшого розвитку:

- основні етапи реформування органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, напрями реалізації та забезпечення їхньої діяльності, а також теоретико-правові підходи до умов та порядку реалізації управлінських, контрольних-наглядових, публічно-сервісних та юрисдикційних функцій органами публічної адміністрації у сфері охорони земель;

- положення щодо розуміння сутності правовідносин у сфері охорони земель як багатоаспектного поняття, яке визначається у контексті відносин між органами публічної адміністрації, фізичними і юридичними особами з приводу надання інформації стосовно використання та розпорядження земельними ресурсами, отримання документів дозвільного, інформаційного характеру, надання адміністративних та сервісних послуг, які оформлені належним чином відповідно до законодавства;

- визначення загальних та спеціальних засад діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель: пропорційність розподілу повноважень між органами публічної адміністрації у сфері охорони земель, неприпустимість зловживання органами державної влади та органами місцевого самоврядування у сфері охорони земель, безсторонність діяльності відповідних органів публічної адміністрації, послідовність та інформування у сфері охорони земель; захист даних та доступ до інформації та документів як принцип діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель;

- доцільності розмежування функцій нагляду від контролю органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, що зумовлено відсутністю єдиного суб'єкту владних повноважень, що здійснює контрольні функції в аналізованій сфері;

- пропозиції з питань внесення низки змін і доповнень до чинного законодавства України, що регулює функціонування органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, шляхом внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України «Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру» від 14 січня 2015 року № 15, Закону України «Про

державний контроль за використанням та охороною земель» від 19 червня 2003 року № 963-IV, Закону України «Про охорону земель» від 19 червня 2003 року № 962-IV, Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 02 червня 2016 року № 1402-VIII, Земельного кодексу України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що в результаті проведеного дослідження сформульовано низку висновків, пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення законодавства з питань адміністративно-правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Одержані результати можуть бути використані у:

- науково-дослідній сфері – для подальшого наукового пошуку розв'язання теоретичних і практичних проблем адміністративно-правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель (акт впровадження Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка № 256/2-н від 24.04.2020 року);

- нормотворчій діяльності – як теоретичний матеріал у процесі розробки та удосконалення чинного законодавства;

- правозастосовній діяльності – для удосконалення практики застосування норм чинного законодавства у сфері адміністративно-правового регулювання діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель (акт впровадження Державного підприємства «Агентство місцевих автомобільних доріг» від 05 березня 2020 року, Кіровоградського окружного адміністративного суду № 30120 від 03 березня 2020 року). Також висновки та пропозиції, що містяться в дисертації можуть бути використані під час розробки змін і доповнень до нормативних актів, що регламентують здійснення своїх повноважень Держгеокадастром;

- освітньому процесі – під час розробки навчальних посібників, лекцій, методичних рекомендацій, розділів для підручників для студентів закладів вищої освіти та викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право України», «Адміністративний процес», «Адміністративна відповідальність» та «Актуальні проблеми адміністративного права та адміністративна реформа в Україні» (акт впровадження Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка № 256/2-н від 24.04.2020 року).

Апробація результатів дослідження. Дисертація була розглянута, обговорена та схвалена на фаховому семінарі, проведеному за участю науковців кафедр державно-правових дисциплін та адміністративного права і галузевого права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Наукові положення, основні результати дослідження та їх практичне застосування обговорювалися на Міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «Діяльність органів прокуратури у сфері охорони земель» (м. Кропивницький, 18 жовтня 2016 року); «Повноваження органів

місцевого самоврядування у сфері охорони земель» (м. Черкаси, 24-25 листопада 2016 року); «Деятельность органов государственной власти в сфере охраны земель» (Білорусія, квітень 2017 рік); «Вплив діяльності Центральної Ради на формування органів публічної влади у сфері охорони земель» (м. Дніпро, 5–6 травня 2017 року); «Мета адміністративно – правового регулювання органів публічної влади у сфері охорони земель» (м. Запоріжжя травень 2017 рік); «Юридичні факти у сфері охорони земель як складова частина адміністративно – правових відносин» (м. Черкаси листопад 2017 року); «Поняття адміністративно–правових відносин у сфері охорони земель» (м. Черкаси листопад 2018 рік).

Публікації. Основні положення та результати дисертації висвітлено в семи наукових статтях, шість з яких опубліковано у фахових виданнях України, одну – в науковому міжнародному виданні (European Reforms Bulletin), а також в семи тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить – 226 сторінок, з яких 164 сторінок – основний текст, 34 сторінок – список використаних джерел (305 найменувань), додатки – 8 сторінок.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ,

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Чорна М.В. Періодизація розвитку основних напрямів діяльності органів державної влади у сфері охорони земель. *Правова держава*. 2017. № 26. С. 78 – 83.
2. Чорна М.В. Особливості державної політики у сфері охорони земель». *Наукові записки. Серія: Право» Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. 2017. Вип. 2 (спецвип.). С. 27–31.
3. Соболь Є. Ю., Чорна М. В. Правові засади контрольно-наглядової діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. *Форум Права*. 2019. № 58(5). С. 46–53.
4. Чорна М.В. Публічно-сервісна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 2. С. 185 – 188.
5. Chorna M.V. Standartization and normalization as a direction of activity of public administration bodies in the field of land protection. *Наукові записки. Серія: Право. Кропивницький: ТОВ «ПолімедСервіс»*. 2019. Вип. 7. С. 137 – 142.
6. Чорна М.В. Надання реєстраційних послуг органами публічної адміністрації у сфері охорони земель. *Науковий журнал «Право і безпека» ХНУВС*. 2019. № 2 (73). С. 63 – 68.

7. Chorna M.V. Administrative and jurisdictional activities of public administration bodies in the field of land protection. *European Reforms Bulletin*. 2019. № 4. С. 6 – 12.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Чорна М.В. Діяльність органів прокуратури у сфері охорони земель. *Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми національного законодавства»*. м. Кропивницький. 18 жовтня 2016. С. 125-129.

2. Чорна М.В. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері охорони земель. *Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Черкаси, 24-25 листопада 2016 року). Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2016. С.57-59.

3. Чорна М.В. Вплив діяльності Центральної Ради на формування органів публічної влади у сфері охорони земель. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 5–6 травня 2017 року), У 2-х частинах. Дніпро: ГО «Правовий світ», 2017. С.21-24.

4. Чорна М.В. Деятельность органов государственной власти в сфере охраны земель. *Взаимодействие правовых систем современности в целях устойчивого развития общества: сб. науч. ст..* (Білорусія, квітень 2017 рік).2017. С.155-156.

5. Чорна М.В. Мета адміністративно-правового регулювання органів публічної влади у сфері охорони земель. *Міжнародна науково-практична конференція*. (м.Запоріжжя травень 2017 рік). м.Запоріжжя. 2017. С.124-126.

6. Чорна М.В. Юридичні факти у сфері охорони земель як складова частина адміністративно – правових відносин. *Всеукраїнська науково-практична конференція* (м.Черкаси листопад 2017 року).м.Черкаси, С. 107-108;

7. Чорна М.В. Поняття адміністративно–правових відносин у сфері охорони земель. *Всеукраїнська науково-практична конференція*. (м. Черкаси листопад 2018 рік). м.Черкаси. С. 123-125.

Характеристика особистості здобувача. Чорна Марина Василівна народилась 04 липня 1992 року у м. Кіровограді (Кропивницький), Україна. У 2015 році закінчила Київський національний університет імені Тараса Шевченка та отримала диплом магістра за спеціальністю «Правознавство».

Із лютого 2019 року по теперішній час працюю на посаді провідного інженера тендерно-договірного відділу Державного підприємства «Агентство місцевих автомобільних доріг». Із 08 жовтня 2020 року заснувала Адвокатське Бюро «Чорна М.В.».

Мови: українська, російська, англійська. Автор більше 10 наукових публікацій з питань адміністративного права.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана з правильним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Стиль

викладення в дисертації матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість і доступність їх сприйняття.

У результаті попередньої експертизи дисертації Чорної М.В. і повноти публікації основних результатів дослідження.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Чорної М.В. на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель».

2. Визнати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Чорної М.В. відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167.

3. Рекомендувати дисертацію Чорної М.В. на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

**професор кафедри галузевого права
та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету
ім. В. Винниченка
доктор юридичних наук, професор**

А.А. Манжула

Рецензент:

**професор кафедри галузевого права
та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету
ім. В. Винниченка
доктор юридичних наук, доцент**

В.М.Кондратенко

